

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η προσπάθειά μου για μια ανασύνθεση της ιστορικής εικόνας της ιδιαίτερης πατρίδας μου άρχισε από τα γυμνασιακά μου χρόνια. Η ετικέτα ενός μαθητικού τετραδίου, που περιέχει σκόρπιες πληροφορίες για τον τόπο μου και τη ζωή των παλαιών κατοίκων του, έχει ως εξής : Ιστορικά και Λαογραφικά στοιχεία των χωρίων Βέροια – Βασαρά.

Τα χρόνια διάβηκαν σαν όνειρο, οι σελίδες του τετραδίου μου κιτρίνισαν, οι πληροφορητές εξεμέτρησαν τον βίον και εγώ έφτασα στο μεσοστράτι της ζωής. Ωστόσο, μέσα μου παρέμεινε βαθιά η αγάπη προς τη Γενέθλιο Γη και ανεκπλήρωτος ο πόθος της καταγραφής της ιστορικής πορείας της. Η ενασχόλησή μου όμως με θέματα τοπικής Ιστορίας και κατ' επέκταση η συγγραφική μου δράση, έμελλε να αρχίσει όχι από την ιστορική Λακεδαιμόνα, αλλά από την ακραία έπαλξη της ελληνικής επικράτειας, τη Θράκη. Εκεί, υπηρετώντας τη δημόσια εκπαίδευση, είχα την τύχη να ζήσω ως πραγματικός ακρίτας και να συμβάλλω ως πνευματικός εργάτης, κατά το μέτρο των δυνάμεών μου, στην προσπάθεια που γίνεται στις μέρες μας για την πνευματική θωράκιση της Θράκης. Έτσι, έδωσα προτεραιότητα σε συγγραφές που αφορούν περιοχές της ελληνικής γης όπου αμφισβητούνται κυριαρχικά εθνικά μας δικαιώματα από επίδοξους παραχαράκτες της ιστορίας ή από ισχυρούς γειτόνους, χωρίς ποτέ να λησμονήσω την οφειλή στα πατρογονικά μου χώματα. Μια οφειλή που ήρθε να μου υπενθυμίσει με τρόπο ευγενικό και συνάμα ενθαρρυντικό, ένας γνήσιος πατριώτης και σπουδαίος πνευματικός άνθρωπος, ο Σαράντος Καργάκος. Ο άνθρωπος που έχει τιμήσει τον τόπο μας με την παρουσία του αφού, εκτός από Λάκωνας, είναι και Βεροιώτης. Αυτός λοιπόν μου έδωσε το έναυσμα για μια συστηματική συλλογή και επεξεργασία στοιχείων γύρω από τον ιστορικό οικισμό των Βεροίων. Τα Βέροια, που σύμφωνα με χαρακτηρισμό επιφανών προγόνων μας είναι «η Μητρόπολις των Βασσαριωτών», έπρεπε οπωσδήποτε να διασώσουν την ιστορία τους από τη λήθη και τη φθορά του πανδαμάτορος χρόνου. Το έργο αυτ'ό ανέλαβα με ζήλο ιερό και έκανα ό,τι μπορούσα για την αρτιότερη παρουσίασή του. Αφιέρωσα πολύ χρόνο και διέθεσα με ευχαρίστηση πολύ κόπο για επιτόπια έρευνα στον οικισμό και την ευρύτερη περιοχή του. Ανέβηκα πάμπολλες φορές σε δυσπρόσιτες βουνοκορφές για να μετρήσω, να υπολογίσω, να φωτογραφίσω, να συμπεράνω και βέβαια να κατοπτεύσω εκείνο το μικρό πλάτωμα γης που κράτησε για αιώνες τη ζωή στην αγκαλιά του. Από υψίκριμα όρη, ανάερος και ελεύθερος, ατένισα τον οξυκόρυφο Ταΰγετο και την κοιλάδα του Ευρώτα απ' όπου αναδύεται «η φοβερή σπαρτιάτισσα φωνή του Γένους», κατά το Νίκο Καζαντζάκη. Από ακρότατη θέση του Δήμου Οινούντος, παρατήρησα την πλήρη ορέων έκτασή του που η μορφή της δικαιολογεί απόλυτα την αρχαία Ευριπίδειο ρήση περί της Λακωνικής : «όρεσι περιδρομος τραχεία τε δυσείβολός τε τοις πολεμίοις» .

Έσμιξε η ψυχή μου με τον τόπο που γεννήθηκα, βρήκα τα θεμέλιά μου στα βουνά – σαν τον ποιητή - , «μετανάστευσα επί τα όρη ως στρουθίον» κατά τον Ψαλμωδό καιδόξασα το Θεό που κατάγομαι από την αντρικά λακωνική γη.

Τα στοιχεία της έρευνάς μου ταξινομήθηκαν και συμπληρώθηκαν από τις γραπτές και προφορικές μαρτυρίες της τοπικής Ιστορίας. Οι γραπτές ιστορικές μαρτυρίες περιέχονται κατά κύριο λόγο στο δυσεύρετο πόνημα του Αγησιλάου Σγουρίτσα, που εκδόθηκε το 1903 με τίτλο Βασσαράς – Βέροια και στις σελίδες του περιοδικού Μαλεβός, που εξέδιδαν από το 1921 μέχρι το 1926 οι φωτισμένοι και πρωτοπόροι πρόγονοί μας Βασαροβεριοίτες ...

Νικόλαος Ι. Κουφός

Βέροια Λακεδαίμονος, Άγια Θεοφάνεια 2001